دۇنيە ءجۇزىنىڭ زور وزگەرىسى بارىسىندا العا باسۋ بەتالىسىنا جەتەكشىلىك ەتتى

—— 2020 - جىلعى جۇڭگونىڭ مەملەكەت باسشىسى ديپلوماتياسى تۋرالى جالپى شولۋ

(باسى 1 - بەتتە)

دۇنيە ءجۇزىنىڭ وزگەرىسىنە جاۋاپ قاتقان ءتوراعا شي جينپيڭ بيىكتەن السىقا كوز سالىپ، ادامزات قايدا بەتتەيدى دەگەندى ارقاۋ ەتە وتىرىپ، جۇڭگو جوباسىن، جۇڭگو دارىپتەمەسىن العا قويىپ، تاريحتىڭ العا باسۋ اعىمىنا ۇيلەسىپ، دۇرىس العا باسۋ بەتالىسىنا جەتەكشىلىك ەتتى.

ىندەتكە قارسى اتتانۋ حالىقارالىق سەلبەستىگىنە جەتەكشىلىك ەتىپ، الەمدىك سەرىكتەستىك قارىم - قاتىناس تورىن ىشكەرىلەي تۇلعالادى

"مىڭ شاقىرىم شالعايدان قوي جونەلتىپ، تەرەڭ دوستىق سۇيىسپەنشىلىكتى ايگىلەدى"، 11 - ايدا موڭعۇليا جىلۋعا اتاعان قويلاردىڭ العاشقى توبى ۋحانعا جەتكىزىلىپ، ءبىر ءسات جۇڭگو ينتەرنەتىنىڭ قىزۋ تاقىرىبىنا اينالدى: "ناعىز سۇيىسپەنشىلىك، شىن پەيىلدى شايمەن بەينەلەدىك"، حۇبەي حالقى شايمەن جانە ىندەتكە قارسى اتتانۋ زاتتىق ماتەريالدارىمەن "قارىمجى قايتاردى"، "قوي الىپ، شاي بەرۋ"، ءوزارا قارايلاسۋ ادەمى اڭگىمەگە ارقاۋ بولدى.

بيىل 2 - ايدىڭ 27 - كۇنى ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ حالىق سارايىندا موڭعۇليانىڭ زۇڭتۇڭى باتتۇلعامەن كەڭەس وتكىزگەندىگى جۇرتتىڭ ەسىندە. سول كەزدە جۇڭگو ۇكىمەتى مەن جۇڭگو حالقى بار كۇشىمەن جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىمەن كۇرەسىپ جاتقان ەدى، ءتوراعا شي جينپيڭ كەڭەس ۇستىندە جۇڭگونىڭ ىندەتتەن ساقتانۋ - تىزگىندەۋ جاعدايىن جانە شارالارىن تانىستىرىپ، جۇڭگو جاقتىڭ موڭعۇليانى قامتىعان ءار ەلمەن سەلبەستىكتى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، ىندەتكە بىرگە ءونىمدى توتەپ بەرىپ، ءوڭىردىڭ جانە بۇكىل الەمنىڭ الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ حاۋىپسىزدىگىن قورعايتىندىعىن ءبىلدىردى.

سول جولعى كەڭەستەن كەيىن، باتتۇلعا زۇڭتۇڭ ءتوراعا شي جينپيڭگە موڭعۇليا جاقتىڭ جۇڭگو جاققا تارتۋ ەتكەن 30 مىڭ قويدىڭ كۋالىگىن قولما - قول تابىس ەتتى.

وتكەن ءبىر جىلدا مەملەكەت باسشىسى ديپلوماتياسىن جەتەكشى، ىنتىماقتاسا وتىرىپ ىندەتكە قارسى اتتانۋدى نەگىزگى جەلى ەتكەن جۇڭگو ديپلوماتياسى مەملەكەت ءۇشىن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاپ، دۇنيە ءجۇزى الدىندا جاۋاپكەرشىلىگىن ادا ەتىپ، دۇنيە جۇزىنە شىعىستاعى وسى ءىرى ەلدىڭ ايدىنى كەڭ، ايىنى اسقاق حالىقارالىق كوز اياسى مەن وزىنە سەنىم ارتقان بايسالدى يناباتىن، ۇستامدى ونەگەسىن سەزىندىردى.

"ەلۋلى جۇقپالى اۋرۋ بۇكىل ادامزاتتىڭ جاۋى"؛

"ىنتىماق، سەلبەستىك ىندەتتى جەڭىپ شىعۋدىڭ ەڭ پارمەندى قارۋى"؛

"جۇڭگونىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس ىندەتى ۆاكسيناسى زەرتتەلىپ جاسالعان جانە پايدالانۋعا بەرىلگەن سوڭ، بۇكىل الەمنىڭ الەۋمەتتىك ونىمىنە اينالىپ، ۆاكسينانىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردە كەڭ قامتىلۋى مەن قولجەتىمدىگىن جۇزەگە اسىرۋعا جۇڭگو ۇلەسىن قوسادى"؛

...

ءبىر رەت ساپارعا شىعىپ، جۇڭگوعا ساپارلاي كەلگەندەر مەن جۇڭگودا وتكىزىلگەن سالتاناتتى قيمىلدارعا قاتناساندىردى 7 رەت قابىلداپ، شەتەل باسشىلارىمەن جانە حالىقارالىق ۇيىمداردىڭ جاۋاپتىلارىمەن 80 رەت تەلەفوندا سويلەسىپ، "بۇلتتىق ديپلوماتيا" سىندى جاڭالىق اشۋ تاسىلىمەن ماڭىزدى ديپلوماتيالىق قيمىلدارعا 22 رەت قاتىناسقان ءتوراعا شي جينپيڭ كوسەمدىك جاۋاپكەرشىلىكپەن حالىقارالىق سەلبەستىكتى ىلگەرىلەتىپ، قيىن - قىستاۋ ساتتەگى تاباندىلىعى مەن باتىلدىعىن كورسەتتى.

دۇنيە ءجۇزىنىڭ قىسىلتاياڭ جاعدايىمەن ساناسقان جۇڭگو دۇنيە جۇزىلىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ۇيىمىنا جانە بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتى بويىنشا الەمدىك ىزگىلىكتى ءتۇيىن ەتكەن توتەپ بەرۋ جوسپارىنا قارجىلاي قولداۋ كورسەتتى؛ ماماندارىنىڭ 100 رەتتەن استام ەل اتتاعان بەينە ەكران جينالىسىن ۇيىمداستىرىپ، ىندەتكە قارسى اتتانۋ تاجىريبەسىن ءار ەلمەن تيتتەي دە بۇكپەسىز ورتاقتاستى؛ "جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ۆاكسيناسى اتقارۋ جوسپارىنا" كىرىپ، ناقتى ارەكەتىمەن دۇنيە ءجۇزىنىڭ ۆاكسينانى ءادىل ءبولىسۋىن جەبەدى؛ 20 ەل توبىنىڭ قارىز قايتارۋدى كەشەۋىلدەتۋ باستاماسىن جالپى بەتتىك تياناقتاندىرىپ، وركەندەپ كەلە جاتقان 23 ەلدىڭ بيىل 5 - ايدىڭ 1 - كۇنىنەن جىلدىڭ سوڭىنا دەيىنگى ۋاقىتتى تولىق قاتىستى قارىزدارىنىڭ ءتول اقشاسى مەن ءوسىمىن قايتارۋىن كەشەۋىلدەتە تۇردى، قايتارۋى كەشەۋىلدەتىلگەن قارىز سوماسى ءبىر ميلليارد 353 ميلليون دوللار بولدى.

ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ تىكەلەي ورنالاستىرۋىندا، جۇڭگو جاڭا جۇڭگو قۇرىلعانىنان بەرگى كولەمى ەڭ كەڭ الەمدىك ىزگىلىك ارەكەتىن باستاپ، 150دەن استام مەملەكەت پەن 10 حالىقارالىق ۇيىمعا ىندەتكە قارسى اتتانۋ كومەگىن بەردى؛ 34 مەملەكەتكە 36 مەديتسينالىق ماماندار گرۋپپاسىن جىبەردى؛ مەديتسينالىق زاتتىق ماتەريالدار وندىرىستىك قۋاتى ەڭ ۇلكەن ەل باسىمدىعىن ساۋلەلەندىرىپ، ءار ەلدى 200 ميللياردتان استام ماسكىمەن، 2 ميلليارد قورعانۋ كيىمىمەن، 800 ميلليون تەكسەرۋ سىناعىشىمەن قامدادى.

ءوز ەل حالقىنىڭ ءومىرىنىڭ حاۋىپسىزدىگى مەن دەنساۋلىعى الدىندا جاۋاپتى بولىپ قالماستان، الەمدىك الەۋمەتتىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ىستەرى ءۇشىن دە جاۋاپكەرشىلىگىن ادا ەتتى. "جۇڭگونىڭ قازىر ىستەپ جاتقان ىستەرى دۇرىس. اتاپ ايتقاندا، ءبىز ىنتىماقتاسۋىمىز كەرەك —— ىنتىماقتاسۋىمىز، ىنتىماقتاسۋىمىز، تاعى دا ىنتىماقتاسۋىمىز كەرەك"، - دەدى دۇنيە جۇزىلىك دەنساۋلىق ساقتاۋ ۇيىمىنىڭ باس باستىعى تان دىساي باعا بەرىپ.

قيىن - قىستاۋ ءساتتى بىرگە وتكەرىپ، قيىندىقتى بىلەك بىرىكتىرە جەڭىپ، ىندەتكە قول ۇستاسا قارسى اتتانۋ بارىسىندا جۇڭگو حالقىنىڭ ءار ەل حالقىمەن دوستىعى ونان ارى نىعايا ءتۇستى.

جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ مەملەكەت باسشىلارى 4 رەت تەلەفوندا سويلەسىپ، جۇڭگو مەن رەسەيدىڭ جاڭا داۋىردەگى جان - جاقتى ستراتەگيالىق سەلبەستىك سەرىكتەستىك قارىم - قاتىناسىنىڭ ۇزدىكسىز جوعارىلاۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى، ەكى ەل الەمدىك ستراتەگيالىق اۋقىمنىڭ تۇراقتىلىعىن قورعايتىن ماڭىزدى كۇشكە اينالدى؛ جۇڭگو مەن ەۆروپانىڭ باسشىلارى پىكىرلەسۋدى، سايكەسۋدى، سەلبەسۋدى كۇشەيتۋدى، ءوزارا سەنىمدى تەرەڭدەتىپ، الەمدىك سىن - سايىسقا بىرگە توتەپ بەرۋدى ءبىر اۋىزدان قۇپتادى؛ جۇڭگو مەن امەريكا قارىم - قاتىناسىنىڭ قاتاڭ جاعدايى الدىندا، جۇڭگو جاق امەريكا جاقپەن قاقتىعىسپاۋ، قارسىلاسپاۋ، ءوزارا قۇرمەت ەتۋ، سەلبەسىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋ قارىم - قاتىناسىن دامىتۋعا ۇزدىكسىز كۇش سالدى، سونىمەن بىرگە ءوزىنىڭ ەگەمەندىك ۇقىعىن، حاۋىپسىزدىگىن، دامۋ مۇددەسىن باتىل قورعادى. وسى ءبىر جىلدا جۇڭگو جالپى جاقتان ورنىقتى، بىركەلكى دامىتىن ءىرى ەلدەر قارىم - قاتىناس جۇلگەسىن ورناتۋدى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، اۋمالى - توكپەلى، وزگەرىس مەزگىلىندە تۇرعان حالىقارالىق جاعدايعا ايقىندىق ۇستەدى.

نەپالدىڭ زۇڭتۇڭى باندارىمەن ءوزارا حات جولداسىپ، چومولاڭما شىڭىنىڭ ەڭ جاڭا بيىكتىگىن بىرگە جاريالادى؛ كامبودجانىڭ پاتشا اناسى مونيلەگە جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسىنىڭ "دوستىق وردەنىن" بەردى؛ جۇڭگو مەن بيرمانىڭ ديپلوماتيالىق قارىم - قاتىناس ورناتقاندىعىنىڭ 70 جىلدىعى قارساڭىندا بيرماعا ساپارلاي بارىپ، ەكى ەل قارىم - قاتىناسىنىڭ جۇڭگو - بيرما تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن ورناتۋ جاڭا داۋىرىنە ءوتۋىن ىلگەرىلەتىپ، مىڭ جىلدىق باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىكتىڭ شىت جاڭا تاراۋىن جازدى... وسى ءبىر جىلدا، ءتوراعا شي جينپيڭ ءوزى باس بولىپ كىرىسىپ، جۇڭگونىڭ توڭىرەكتەگى مەملەكەتتەرمەن تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتۋدە نىق قادام تاستادى.

افريكانىڭ باسشىلارىمەن جۇڭگو مەن افريكانىڭ ىنتىماقتاسا وتىرىپ ىندەتكە قارسى اتتانۋ جونىندەگى ەلباسىلار ەرەكشە كەڭەسىن وتكىزىپ، جۇڭگو مەن افريكانىڭ دوس، ءوزارا كومەكتەسەتىن ءداستۇرىن بەكەمدەپ، كۇشەيتىپ، جۇڭگو مەن افريكانىڭ جانە حالىقتارىنىڭ ىندەتكە قارسى اتتانۋ سەلبەستىگى ءۇشىن قۋاتتى وڭ ەنەرگيا ۇستەدى؛ جۇڭگو - اراب ەلدەرى سەلبەستىك تالقى مىنبەرىنىڭ 9 - كەزەكتى مينيستر دارەجەلىلەر ماجىلىسىنە قۇتتىقتاۋ حاتىن جولداپ، جۇڭگو مەن اراب ەلدەرى ەكى جاقتىڭ سەلبەستىكتى كۇشەيتۋدى بۇرىنعى ءارقانداي كەزدەگىدەن دە قاجەت ەتەتىندىگىن اتاپ كورسەتتى... ءتىپتى، 10 مىڭ شاقىرىم السىتاعى لاتىن امەريكاسىن دا ءتوراعا شي جينپيڭ كوكەيدە ساقتاپ، 10 ەلدىڭ مەملەكەت باسشىسىمەن تەلەفوندا سويلەسىپ، جۇڭگو مەن لاتىن امەريكاسىنىڭ ىندەتكە قارسى اتتانۋ سەلبەستىگىنىڭ ۇلى جوسپارىن بىرگە اقىلداستى. وسى ءبىر جىلدا، مەملەكەت باسشىسى ديپلوماتياسىنىڭ جەتەكشىلىگىندە، جۇڭگونىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەرمەن ىنتىماعى، سەلبەستىگى جاڭا سىناقتان سۇرىنبەي ءوتىپ، تىلەك بەينە بايىقتى.

اشىق دامۋ ورايىنان بىرگە يگىلىكتەنىپ، دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ قايتا جاندانۋىنا كۇش قوستى

12 - ايدىڭ 12 - كۇنى تۇستەن بۇرىن جاپونيانىڭ زاتى تيەلگەن X8015/6 كەزەكتى پويەزى ۋحاننىڭ ۋجياشان بەكەتىنەن شىعىپ، گەرمانيانىڭ دۋيسبەرگىنە جول تارتىپ، جۇڭگو - ەۆروپا كەزەكتى پويەزى (ۋحان) جاپونيانىڭ زاتىن العاش رەت ەۆروپاعا تاسىدى. ۋحان دۇنيە جۇزىنە جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنەن ەڭ ەرتە مالىمدەگەن قالا رەتىندە قازىرگى تاڭدا قايتا ومىرشەڭدىك كۇش قاۋلاتىپ، تەڭىز تاسىمالى مەن تەمىر جول تاسىمالىن بىرلەستىرگەن حالىقارالىق وتكەرمەلىك جاڭا ارنا قۇردى.

7 جىلدىڭ الدىندا ءتوراعا شي جينپيڭ بىرگە يگىلىكتەنەتىن، بىرگە كەنەلەتىن دامۋدى جۇزەگە اسىرۋدى كوزدەي وتىرىپ، "ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول" باستاماسىن ورتاعا قويعان ەدى؛ 7 جىلدان كەيىن الەمدىك ەكونوميكا دۇنيە جۇزىلىك 2 - سوعىستان بەرگى ەڭ اۋىر توقىراۋعا تاپ بولعاندا، "ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جولدى" بىرگە قۇرۋ سەلبەستىگى اسا مىعىم تەبىن كورسەتىپ، جۇڭگونىڭ ءار ەلمەن دامۋدىڭ تىڭ ورايىن اشاتىن، دامۋدىڭ تىڭ قوزعاۋشى كۇشىن قاراستىراتىن، دامۋدىڭ تىڭ ءورىسىن كەڭەيتەتىن ماڭىزدى تۇعىرىنا اينالدى.

ساۋدالىق قارجى قوسۋ كەراعارلىق جاعدايدا ءوسىپ، جۇڭگو - ەۆروپا كەزەكتى پويەزى سەلبەسىپ ىندەتكە قارسى اتتانۋدىڭ "ءومىر ارناسىن" اشتى، جۇڭگو - لاوس تەمىر جولى، جاكارتا - باندۇڭ جوعارى قارقىندى تەمىر جولى سياقتى ءبىر توپ ەلەۋلى نىسان نىق قادامەن ىلگەرىلەدى... سىن - سايىس الدىندا جەلى بويىنداعى ەلدەر حالقى ءۇشىن العاندا، "ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول" سۋ مەن ەلەكتر، ىندەتكە قارسى اتتانۋداعى تاپشى زاتتىق ماتەريال جەتكىزەتىن، قامتاماسىزدىعى بار قىزمەتپەن قامدايتىن ارناعا اينالدى، ونان دا ماڭىزدىسى، ءۇمىتتى بولاشاقتى كورسەتتى.

"جاڭا دامۋ ارناسىندا جۇڭگونىڭ سىرتپەن سەلبەستىگى ۇزدىكسىز تەرەڭدەپ، دۇنيە جۇزىندەگى ءار ەلمەن ءوزارا پايدا جەتكىزۋدى، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋدى جۇزەگە اسىرادى". 11 - ايدىڭ 19 - كۇنى ءتوراعا شي جينپيڭ ازيا - تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمى ونەركاسىپ - ساۋدا باسشىلار كەڭەسىندە سويلەگەن ارقاۋ سوزىندە جۇڭگونىڭ جاڭا دامۋ ارناسىن قالىپتاستىرۋىنىڭ تەرەڭ ىشكى مازمۇنى مەن دۇنيە جۇزىلىك ءمانىن جۇيەلى تۇردە بايىمدادى.

"ءوزارا پايدا جەتكىزىپ، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋدەن" دۇنيە ءجۇزى جۇڭگونىڭ باتىل ءۇنىن ەستىپ، مىعىم جۇڭگو ارەكەتىن كوردى.

اشىلعان ەسىك ونان ارى ايقارا اشىلادى، جۇڭگو دۇنيە جۇزىمەن ورايدى ورتاقتاسۋعا كۇش سالادى ——

ىندەت جاعدايىندا قىزمەت وتەۋ ساۋداسى جارمەڭكەسى، گۋاڭجوۋ جارمەڭكەسى، يمپورت كورمەسى، جۇڭگو - شىعىس وڭتۇستىك ازيا ەلدەرى وداعى كورمەسى ۋاعدالى ۋاقىتتا وتكىزىلدى؛ «جۇڭگو - ەۆروپا جاعراپيالىق بەلگى كەلىسىمىنە»، وڭىرلىك جان - جاقتى ەكونوميكالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتىناس كەلىسىمىنە قول قويىپ، جان - جاقتى جانە العا باسقان تىنىق مۇحيت اتتاعان سەرىكتەستىك قارىم - قاتىناس كەلىسىمىنە كىرۋدى بەلسەنە ويلاستىردى؛ جۇڭگو مەن شەتەل ادامدارىنىڭ بارىس - كەلىسىنىڭ "جەدەل، قولايلى ارناسىن"، زاتتىق ماتەريال تاسىمالىنىڭ "جاسىل ارناسىن" جاسامپازدىقپەن اشتى؛ شەتەل ساۋداگەرلەرى قارجى قوسۋ ءتىزىمىن جانە ونى اتقارۋ ەرەجەسىن جالپى بەتتىك اتقارىپ، شەتەل ساۋداگەرلەرىنىڭ قارجى قوسۋىنا رۇقسات بەرۋدىڭ ۇنامسىز تىزىمدىگىن ونان ارى قىسقارتتى؛ ەركىن ساۋدا سىناق رايونى كەڭەيىپ، حاينان ەركىن ساۋدا پورتى قۇرىلىسىنىڭ جالپى تۇلعالىق جوباسى جاريالانىپ اتقارىلدى...

ناقتى دا پارمەندى شارالار جۇڭگونىڭ ەسىك اشۋدى ونان ارى كەڭەيتەتىن تەبىنى مەن بەكىمىن ايگىلەدى.

ءبىر ميلليارد 400 ميلليون جان سانى، 400 ميلليوننان استام ورتاشا كىرىستى قاۋىمى بار، كەلەشەك 10 جىلداعى جالپى تاۋار يمپورت سوماسى 22 تريلليون دوللاردان اساتىندىعى مەجەلەنگەن جۇڭگو ءوز بازارىن دۇنيە ءجۇزىنىڭ بازارىنا، بىرگە يگىلىكتەنەتىن بازارعا، كوپشىلىكتىڭ بازارىنا اينالدىرۋعا كۇش سالىپ، دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ قايتا جاندانۋىنا قۋاتتى قوزعاۋشى كۇش جانە سەنىم ۇستەدى.

"جۇڭگو دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ قايتا جاندانۋى بارىسىندا باستاۋشى رولىن اتقارادى"، - دەدى شۆەتساريا ەكونوميكا قوعامىنىڭ باس ەكونوميسى رۋدولف ميڭشي.

جاڭا ورايعا، جاڭا جاعدايعا سايكەسۋ ءۇشىن، جۇڭگو جاسىل دامۋدى ىلگەرىلەتۋگە، كوك ءتۇستى عالامشاردى قورعاۋعا قۇلشىندى ——

"وسى رەتكى ىندەت ءبىر رەتكى داعدارىس، الايدا ءبىز داعدارىس بارىسىندا جاڭا ورايدى يگەرۋگە باتىل بولىپ، وزگەرىس بارىسىندا جاڭا جاعداي اشۋىمىز كەرەك." 6 - ايدىڭ 11 - كۇنى فيليپپيننىڭ زۇڭتۇڭى دۋتەرتەپەن تەلەفوندا سويلەسكەندە ءتوراعا شي جينپيڭ ىندەتتىڭ سوققىسىنا قالاي قاراۋ جونىندەگى ديالەكتيكانى ورتاعا قويدى.

ىندەتتەن كەيىنگى داۋىردە قانداي دامۋ تاسىلىنە بويسۇنۋ كەرەك؟ ءتوراعا شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: "ادامزات ءبىر رەت ءوز - وزىنە توڭكەرىس جاساۋعا مۇقتاج بولىپ وتىر"، ەندىگارى "تەك الۋمەن عانا ساناسىپ، ۇسىنىلىم قوسۋمەن ساناسپايتىن، دامۋمەن عانا ساناسىپ، قورعاۋمەن ساناسپايتىن، پايدالانۋمەن عانا ساناسىپ، قالپىنا كەلتىرۋمەن ساناسپايتىن كونە جولمەن جۇرە بەرۋگە" بولمايدى، "ىندەتتەن كەيىنگى دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىن 'جاسىل قايتا جاندانۋدى' ىلگەرىلەتۋ" كەرەك.

75 - كەزەكتى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى جينالىسىنىڭ جاي تالقىسىندا ءتوراعا شي جينپيڭ مىنانى ورتاعا قويدى: جۇڭگو مەملەكەتتىڭ ءوز كۇشىنە سۇيەنىپ ۇلەس قوسۋ تەبىنىن ارتتىرىپ، اناعۇرلىم پارمەندى ساياسات پەن شارالار قولدانىپ، كومىرتەگى قوس توتىعىنىڭ ىستىرىلۋىن 2030 - جىلدان بۇرىن جوعارى شاماعا جەتكىزۋگە كۇش سالىپ، 2060 - جىلدان بۇرىن كومىرتەگىن بەيتاراپتاندىرۋعا قول جەتكىزۋگە قۇلشىنادى؛ 2 ايدان استام ۋاقىتتان كەيىنگى كليمات جونىندەگى ۇلى مۇرات باسشىلار باس قوسۋىندا ءتوراعا شي جينپيڭ ىشكەرىلەي ءتۇسىپ "2030 - جىلعا بارعاندا، جۇڭگو بىرلىك ىشكى ءوندىرىس جالپى ءونىم قۇنىنداعى كومىرتەگى قوس توتىعىنىڭ ىستىرىلۋىن 2005 - جىلداعىدان 65%تىڭ ۇستىندە ازايتادى، قازبا ەمەس بايلىقتاردىڭ العاشقى ەنەرگيالىق تۇتىنۋداعى ارا سالماعى 25% شاماسىنا جەتكىزەدى، ورمان قورى كولەمىن 2005 - جىلداعىدان 6 ميلليارد تەكشەمەتر كوبەيتەدى، جەل ەلەكتر، كۇن ەنەرگياسىمەن ەلەكتر تاراتۋ جالپى گەنەراتور اگرەگاتتارىنىڭ سيىمدىلىعىن ءبىر ميلليارد 200 ميلليون كيلوۆاتتان اسىرادى" قاتارلى ايىندى ۋادەلەردى بەردى.

بۇل جۇڭگونىڭ جوعارى ساپالى دامۋدى ىلگەرىلەتۋدەگى، جاسىل ويسۋدى جەدەلدەتۋدەگى سانالى ارەكەتى ءارى الەمدىك كليماتتى جونگە سالۋدى ىلگەرىلەتۋدەگى ارقالاعان جاۋاپكەرشىلىگى.

"ءبىز ايتقانىمىزدى ورىندايمىز!" ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ بۇل ءسوزىنىڭ سالماعى زور، ءمانى تەرەڭ.

"جۇڭگو دامۋ بارىسىندا جاسىل ەكونوميكالىق دامۋدى ىلگەرىلەتىپ، جاڭا عىلىم - تەحنيكاعا قارجى قوسىپ، قالىڭ وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ دامۋ مەن قورشاعان ورتانى قورعاۋدىڭ بىرگە ءومىر سۇرەتىندىگىن تانۋىنا مۇمكىندىك جاسادى"، - دەدى برازيليا ريو - دە - جانەيرو شتاتتىق داشۋەسى حالىقارالىق قارىم - قاتىناس ماماني ماۋريسيو سانتورو.

كوپ جاقتىلىق تۋىن بيىك ۇستاپ، تاريحتىڭ دۇرىس جاعىندا بەرىك تۇردى

2020 - جىل ءوتىپ بارادى، جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىمەن بۇكىل الەم كولەمىندە ءالى دە كۇنىنە نەشە ءجۇز مىڭداعان ادام جۇقتىرىپ، ون مىڭداعان ادام اۋرۋدان جان ۇزدى.

وسىمەن بىرگە سىڭار جاقتىلىق، قورعامپازدىق، زورەكەرلىك ارەكەتتەرى ءورشىپ، ادامدار دۇنيە ءجۇزى تاعى دا جۋان جۇدىرىقتىلار باسا بيلەيتىن، زورەكەرلىك، وزبىر ساياسي داۋرەندەگەن زامانعا قايتا ورالا ما دەپ الاڭدادى.

دۇنيە جۇزىنە نە بولدى؟ ءبىز قايتۋىمىز كەرەك؟

"تاريحتىڭ ۇتىلامالى تاياقشاسى ءبىز وسى بۋىن ادامداردىڭ قولىنا جەتتى، ءبىز، ءسوز جوق، حالىقتىڭ ءۇمىتىن اقتايتىن، تاريحتىڭ ءۇمىتىن اقتايتىن تالعام جاساۋىمىز كەرەك". بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ ءسوز مىنبەرىندە ءتوراعا شي جينپيڭ دۇنيە جۇزىندەگى ءار ەل باسشىلارىنا وسىنداي ۇندەۋ تاستادى.

جاڭاشا حالىقارالىق قارىم - قاتىناس ورناتۋدى ىلگەرىلەتۋدە، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋدە ءتوراعا شي جينپيڭ ادامزات قوعامىنىڭ دامۋ، العا باسۋ دەڭگەيىندە تۇرىپ، جۇڭگونىڭ دامۋىن دۇنيە ءجۇزىنىڭ دامۋىمەن ۇشتاستىرىپ، جۇڭگو حالقىنىڭ مۇددەسىن دۇنيە ءجۇزى حالىقتارىنىڭ ورتاق جانە ءتۇبىرلى مۇددەسىمەن ۇشتاستىرىپ، ءار ەل حالىقتارىنىڭ تاماشا دۇنيە ءجۇزىن بىرگە قۇرۋىنداعى ەڭ زور ورتاقتىعىن ۇزدىكسىز ۇيىستىردى.

باعداردى ايقىنداپ، بەيبىت دامىتىن، سەلبەسىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن دۇنيەنىڭ دۇرىس جولىنا جەتەكتەدى ——

قازىر جاڭا تيپتى ايدارشا ۆيرۋس وكپە قابىنۋ ىندەتىنىڭ الەمدە زور كولەمدە تارالۋى مەن دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدا بولىپ كورمەگەن زور وزگەرىس ءوزارا ىقپال جاساۋدا، الايدا بەيبىتشىلىك پەن دامۋ سىندى ءداۋىر تاقىرىبى وزگەرگەن جوق، ءار ەل حالىقتارىنىڭ بەيبىت دامۋعا، سەلبەسىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋگە دەگەن تىلەگى اناعۇرلىم كۇشەيە ءتۇستى.

اۋقىمدى باعامداعاندار اڭعارلى، اۋقىمعا بەيىمدەلگەندەر پاراساتتى.

"حالىقتى بارىنەن جوعارى قويۋ، ءومىردى بارىنەن جوعارى قويۋ ۇستانىمىن اياليتا ايگىلەۋ"، "سىن - سايىسقا سەلبەسىپ توتەپ بەرۋ —— حالىقارالىق قوعامنىڭ بىردەن - ءبىر تالعامى"، "الەمدىك جونگە سالۋدا بىرگە اقىلداسۋ، بىرگە قۇرۋ، بىرگە كەنەلۋ پرينسيپىن ۇستانۋ كەرەك"، "ءىرى ەلدە ءتىپتى دە ىرىلىك بەينە بولۋ كەرەك" دەپ دارىپتەۋدەن "سىڭار جاقتىلىقتىڭ شىعار جولى جوق"، "ىندەتتى ساياسيلاندىرۋعا، ۆيرۋسقا ات قويىپ، ايدار تاعۋعا قارسى تۇرىپ، 'ساياسي ۆيرۋستى' بىرگە شەكتەۋ كەرەك"، "ىندەتتەن پايدالانىپ 'جاھاندانۋدان بەزىنۋ' تۇبىندە تەك قانا ءوز ەلى مەن ءار ەلدىڭ ورتاق مۇددەسىن زياندايدى"... دەپ ورتاعا قويعان ءبىر جىلدان بەرى، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى، 20 ەل توبى، شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمى، بريكس ەلدەرى، ازيا - تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمى سياقتى كوپ جاقتىلى ورىنداردا ءتوراعا شي جينپيڭ جۇڭگونىڭ نەنى دارىپتەيتىندىگىن، نەلەرگە قارسى تۇراتىندىعىن، قانداي سەلبەستىك جاسايتىندىعىن ايقىن تۋ ۇستاي وتىرىپ العا قويىپ، كوپ جاقتىلىقتى ۇستانعان جۇڭگونىڭ ەمەۋرىنى ارقىلى دۇنيە جۇزىنە جۇڭگونىڭ دۇنيە ءجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگىن، ورنىقتىلىعىن قورعاۋداعى، الەمدىك جونگە سالۋ جۇيەسىندەگى وزگەرىستى ىلگەرىلەتۋدەگى تەرەڭ وي تولعامىن جەتكىزدى.

ىسكە كىرىسىپ، ارەكەت ەتىپ، ءىس جۇزىندىك ارەكەتى ارقىلى كوپ جاقتىلىقتى باتىل قولدادى ——

"دۇنيە جۇزىندە ءبىر عانا جۇيە بار، ول بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىن وزەك ەتكەن حالىقارالىق جۇيە؛ تەك ءبىر عانا ەرەجە بار، ول بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ ۋستاۋى نەگىزىندەگى حالىقارالىق قارىم - قاتىناس نەگىزگى ولشەمى". 9 - ايدىڭ 23 - كۇنى ءتوراعا شي جينپيڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ باس حاتشىسى گۋتەرەسپەن كەزدەسكەندە وسىلاي دەپ ايقىن اتاپ كورسەتتى.

ىندەت الەمدىك جونگە سالۋ جۇيەسىندەگى ۇيلەسپەيتىن، سايكەسپەيتىن ماسەلەلەردى زورايتتى. بۇل ءدال ءار جاق قالاي كەمەلدەندىرۋدى ويلانۋعا ءتيىس تۇستار، ول استە قۇلاتىپ قايتا باستاۋدىڭ، باسقا جولمەن ءجۇرۋدىڭ سىلتاۋى ەمەس.

جۇڭگودا توسىن جاعدايعا الەمدىك ىزگىلىك بويىنشا توتەپ بەرۋ قامباسىن جانە تورابىن قۇرۋدى بەلسەندىلىكپەن ىلگەرىلەتىپ، 3 - مەزگىلدىك جۇڭگو - بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى استىق - اۋىل شارۋاشىلىعى ۇيىمى وڭتۇستىك پەن وڭتۇستىك ەلدەر سەلبەستىگى امانات قورىن قۇرۋدى جاريالاپ، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ جۇڭگودا الەمدىك جاعراپيالىق ينفورماتسيا ءبىلىم جانە جاڭالىق اشۋ ورتالىعىن قۇرۋىنا قولداۋ كورسەتىپ، بايانىندى دامۋ ۇلكەن ساندى مالىمەت حالىقارالىق زەرتتەۋ ورتالىعىن قۇرىپ، جۇڭگو - بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى بەيبىتشىلىك جانە دامۋ قورىن 2025 - جىلى مەرزىمى تولعاننان كەيىن 5 جىل ۇزارتىپ، كەلەشەك 5 جىلدا بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى ايەلدەر مەكەمەسىنە تاعى 10 ميلليون دوللار جىلۋ اتاۋعا ۋادە بەردى... بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ 2 - ۇلكەن جارنا تاپسىراتىن ەل جانە بەيبىتشىلىكتى قورعاۋ اقىسىن كوتەرەتىن ەل، حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسىنە تۇراقتى ەلدەر اراسىنداعى ءبىرىنشى ءىرى اسكەر شىعارۋشى ەل رەتىندە، جۇڭگو ۇزدىكسىز ىرىقتىلىقپەن ءىس تىندىرىپ، تىڭعىلىقتى ارەكەتىمەن كوپ جاقتىلىققا قولداۋ كورسەتىپ، حالىقارالىق بەيبىتشىلىك جانە دامۋ ىستەرىن جەبەدى.

گۋتەرەس ايتقانداي: "جۇڭگونىڭ قولداۋى بولعاندىقتان عانا بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى مىندەت جاۋاپكەرشىلىگىن اناعۇرلىم ويداعىداي اتقارىپ وتىر".

ۇزاق بولاشاقتى كوزدە ۇستاپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋدە ۇزدىكسىز جاڭا ىلگەرىلەۋشىلىكتەرگە قول جەتكىزدى ——

2013 - جىلى 3 - ايدا موسكۆا حالىقارالىق قارىم - قاتىناس شۋەيۋانىندا ءتوراعا شي جينپيڭ تۇڭعىش رەت حالىقارالىق قوعامعا قازىرگى دۇنيە ءجۇزى "بارعان سايىن ءبىر - بىرىمەن بىتە قايناسقان تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاعا اينالۋدا" دەپ ورتاعا قويدى؛ 7 جىلدان كەيىن ءبىر رەتكى ىندەت دۇنيە ءجۇزىنىڭ ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىنا دەگەن تانىمىن ءتىپتى دە تەرەڭدەتە ءتۇستى.

بيىل 3 - ايدا فرانسيانىڭ زۇڭتۇڭى ماكرونعا جولداعان حال سۇراۋ تەلەگرامماسىندا ءتوراعا شي جينپيڭ ادامزاتتىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى العا قويدى؛ شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمى اياسىندا "دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق ورتاق تۇلعاسىن"، "حاۋىپسىزدىك ورتاق تۇلعاسىن"، "دامۋ ورتاق تۇلعاسىن"، "گۋمانيتارلىق ورتاق تۇلعانى" قۇرۋ كەلەلى باستامالارىن العا قويدى؛ ازيا - تىنىق مۇحيت ەكونوميكالىق سەلبەستىك ۇيىمى باسشىلار بەيرەسمي ماجىلىسىندە اشىق، سىيىسىمدى، جاسامپازدىقپەن ارتاتىن، ءوزارا ۇلاسقان، تۇتاسقان، سەلبەسىپ تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن ازيا - تىنىق مۇحيت تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى جۇيەلى باياندادى... ادامزاتتىڭ بولاشاعىنىڭ، تاعدىرىنىڭ توعىسۋ تۇيىنىندە تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا ۇستانىمىنىڭ مازمۇنى ىشكەرىلەي بايىدى، تەرەڭدەدى.

مەملەكەت دەڭگەيىندە، جۇڭگو بارعان سايىن كوبەيگەن تاتۋ سەرىكتەرمەن ەكى جاقتى تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا قۇردى؛ ءوڭىر كولەمىندە، ءار جاقپەن توڭىرەك، ازيا - تىنىق مۇحيت، جۇڭگو - شىعىس وڭتۇستىك ازيا ەلدەرى وداعى، جۇڭگو - افريكا ەلدەرى، جۇڭگو - اراب ەلدەرى، جۇڭگو - لاتىن امەريكاسى ەلدەرى تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن سومداۋ جونىندە ورتاق تانىمعا كەلدى؛ الەم اياسىندا، جۇڭگو جاقتىڭ ينتەرنەت كەڭىستىگى، يادرو حاۋىپسىزدىگى، تەڭىز - مۇحيت، دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق سياقتى تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا قۇرۋ باستاماسى بەلسەندى ءۇن قوسۋعا يە بولدى...

"ءبىز ۆيرۋستى بىرگە جەڭەتىن بولامىز، ادامزات تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا ۇستانىمى بىزگە كومەكتەسەدى"، - دەدى رەسەيدىڭ ايگىلى وقىمىستىسى ۆلاديمير بەتسەليتسا ماقالاسىندا.

ادامزات قوعامىنىڭ دامۋ تاريحى —— ءتۇرلى سىن - سايىستار مەن قيىنشىلىقتاردى ۇزدىكسىز جەڭۋ تاريحى.

ادامزات تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا ۇستانىمىن ءىس جۇزىندىك ارەكەتىمىزگە ايگىلەسەك، ءبىز، ءسوز جوق، اناعۇرلىم جارقىن كەلەشەكتى قارسى الاتىن بولامىز!

تىلشىلەر: ليۋ حۋا، جىڭ ميڭدا، فان جيە، جۋ چاۋ

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 12 - ايدىڭ 27 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)